

участі вчителя у дослідницькій діяльності 73% педагогів відповіли, що, на їхню думку, це сприяє підвищенню професійної майстерності й, відповідно, впливає на якість освіти школярів; 11% учителів сприймають участь у дослідницькій діяльності як форму самоосвіти; 8% – вважають ці вміння необхідними для підвищення категорії в період атестації.

	Ставлення до дослідницької діяльності	%
1.	Вважаю, що оволодіння вчителем уміннями педагогічного дослідження впливає на якість освіти школярів, поліпшує мою професійну майстерність.	73
2.	На мою думку, оволодіння вчителем уміннями педагогічного дослідження не впливає на якість освіти школярів.	7
3.	Мені необхідні ці вміння для підвищення категорії в період атестації.	8
4.	Я не відчуваю потреби оволодівати технологією дослідницької діяльності.	1
5.	Для мене участь у дослідницькій діяльності є формою самоосвіти.	11

ДО ПИТАННЯ СТРУКТУРИ ПІДРУЧНИКІВ ГЕОГРАФІЇ

А. В. Топузова, канд. пед.наук

Молоде покоління, якому найближчим часом випаде можливість побудувати нову державу, уже сьогодні формується у навчальних закладах різних типів. Які моральні цінності засвоїть воно, з яким багажем знань вступить у велике життя — від цього значною мірою залежить оновлення і демократизація нашого суспільства, доля країни. Значна роль при цьому випадає і на долю шкільної географії, зокрема на майстерність учителя, написаних різними авторами підручників.

При проектуванні шкільних підручників географії авторам потрібно орієнтуватись на виконання основних таких завдань:

Оволодіння науковими фактами поняттями, символікою, узагальненнями про географічні об'єкти, явища і процеси, їх взаємодію між собою.

Розкриття значення географічних знань, шляхів їх використання в різних галузях господарства, природокористуванні, охороні природи тощо.

Формування загальнонавчальних умінь; інтелектуальних умінь (аналізувати і порівнювати, робити висновки та узагальнення, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, пояснювати явища і процеси, мотивувати оцінки і висловлювати моральні, естетичні, економічні судження про географічні об'єкти і явища); практичні вміння (використання матеріалів, приладів, карт, спостереження явищ і процесів у природі, проведення метеорологічних, фенологічних, екологічних, соціологічних та ін. досліджень).

Враховуючи поставлені завдання, вікові особливості учнів зміст підручника географії має бути цікавим, доступним для засвоєння всіма учнями, містити певну частину практичного матеріалу. Разом з тим вивчення курсу має сприяти подальшому розвитку учнів та поповненню їх знань. Також основу змісту підручника мають складати основні категорії, закони і закономірності,

методи географічної науки, роз'яснення основних географічних проблем, взаємодії природи і суспільства. При розгляді країнознавчих питань варто зосередити увагу на комплексному описі країн в поєднанні їх природи і господарства, життям і побутом населення. Зміст підручника географії має бути співорганізатором навчального процесу, стимулювати учнів до пошуку рішень, формуванню власної позиції і бажання її висловлювати та відстоювати.

Зміст сучасних шкільних підручників географії має спрямовуватися на розвиток творчої особистості, логічного мислення, пам'яті, мови, уявлення, спостережливості. Також виховний потенціал підручників має передбачати виховання моралі, гуманізму, формувати уявлення про морально-етичні норми поведінки в суспільстві і природі, взаєностосунки з ровесниками і старшими, представниками інших національностей і конфесій, здатності співчуття, обов'язку, турботи і бережливого ставлення до природи і людей, наполегливості в досягненні поставленої мети.

ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ ЯК БАЗОВОГО ЕЛЕМЕНТА ОПЕРАЦІЙНОГО СКЛАДНИКА КЛЮЧОВОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

А. В. Гривко, канд. пед. наук

Нові виклики сучасного інформаційного суспільства (спричинені інтенсивним розвитком медіатехнологій) зумовлюють необхідність формування в учнів відповідних ключових навичок, з-поміж яких виокремлюємо сукупність умінь критичного аналізу отримуваних повідомлень (інформації), репрезентованих засобами різних знакових систем.

Читацьку грамотність визначають базовим елементом низки ключових компетентностей особистості, необхідних для успішної навчальної і подальшої професійної діяльності. Зокрема, у результаті експертного опитування з'ясовано, що читацька грамотність у сучасному її тлумаченні є найбільш вагомим компонентом операційного складника ключової комунікативної компетентності.

Для оцінювання читацьких умінь як ситуативної й цілеспрямованої діяльності, пов'язаної з розумінням різнокодових повідомлень, осмисленням, інтерпретацією їх, оцінюванням і висловленням свого ставлення до прочитаного, а також оперуванням полікодовими текстами з метою реалізації певних цілей, необхідним є розроблення спеціального дидактичного інструментарію.

Відповідно до останніх досягнень у науковій концептуалізації читання й сучасних теорій розвитку й оцінювання читацької грамотності до такого інструментарію відносять завдання, сконструйовані у вигляді сценаріїв.

У процесі нашого дослідження розроблено відповідні авторські тести, завдання в яких спрямовані на аналіз повідомлень із сукупності тематично пов'язаних, але самостійних полікодових текстів (основний вербальний текст, а також додаткові діаграми, ілюстрації, графіки і схеми з елементами писемного мовлення).